

Wat er is

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Hedwig Wiebes

Wat er is

Over het grote verlangen
naar een klein leven

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 4605 7

© 2019 Hedwig Wiebes

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van

Sebes & Bisseling Literary Agency te Amsterdam

Omslagontwerp bij Barbara

Omslagillustratie © Jeroen Bosman

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor Jeroen, voor altijd.
Dank je dat je bent wie je bent.

*To find a home sometimes we have to expand our notion of
what that means.*

John Freeman

*You are the night-time fear
You are the morning when it's clear
When it's over you'll start
You're my head, you're my heart.*

Florence Welch

Inhoud

DEEL I

- 1 Weg 13
- 2 Alles anders 33
- 3 Wat er niet is 52
- 4 Het avontuur 68
- 5 Over vrijheden 84
- 6 Vertrouwen 98
- 7 Altijd onderweg 113
- 8 Je eigen ritme 125
- 9 Een plek om te blijven 142

DEEL II

- 10 Wat precies de bedoeling is 155
- 11 Loslaten en overgeven 172
- 12 Wild 189
- 13 Langs toppen en dalen 211
- 14 Consequenties 228
- 15 Eerlijk durven zijn 241
- 16 Een nieuwe kans 255

DEEL I

Leave the door open for the unknown, the door into the dark. That's where the most important things come from, where you yourself came from, and where you will go.

Rebecca Solnit

Weg

I am restless. Things are calling me away. My hair is being pulled by the stars again.

Anaïs Nin

Ik ben eigenlijk helemaal geen reiziger. Ik ben heel veel niet, vooral veel wat ik dacht wel te zijn. Ze zeggen dat je op pad gaat om jezelf te vinden, maar ik ben onderweg alleen maar zaken kwijtgeraakt. Ruim twee jaar woonde ik in een busje en nooit zullen de dingen meer worden zoals ze waren.

Had ik maar eerder geweten dat het mocht, gewoon doen wat je echt wil. Tegelijkertijd ben ik nu met zo weinig tevreden. Mijn leven is simpeler dan dat ik ooit voor mogelijk had gehouden. Waarvoor was ik eerder zo bang geweest? Waarom had ik het mezelf zo moeilijk gemaakt? Ik had de wereld van mezelf geëist, terwijl die allang aan mijn voeten lag. Ik had alleen maar de voordeur hoeven te openen en naar buiten te stappen.

Het had niet eens zo ingewikkeld hoeven zijn. Als ik beter naar mezelf had geluisterd had ik niet vrijwel alles hoeven opgeven en was ik dat wat overbleef ook niet bijna verloren. Maar het was het waard. Het is het altijd waard.

*

We hadden het goed. We woonden in een ruim appartement met groot balkon en ver uitzicht over de westkant van Amsterdam. Er was een witte hoogglanskeuken, een oven met een zespitskookplaat waarop je voor twee families tegelijk kon koken en greeploze kastjes vol handige apparaten. Er was een bed zo comfortabel dat erin blijven liggen steevast een verleidelijker alternatief vormde dan je begeven in de wereld erbuiten. Er was een tv zo groot dat de opzienbarende belevissen op het scherm zich in je eigen leven leken af te spelen en een boekenkast op maat die trots te veel titels toonde die nog niet waren gelezen. Er waren tropische kamerplanten, een vlinder onder een stolp en een antieke wereldbol, en een kleine werkkamer voor mij alleen. De muren in een tint groen van een van de planten, zo was ik tegelijk ook een beetje buiten.

Beneden was zelfs een berging voor alle spullen die we ook nog hadden, maar niet wilden zien en eigenlijk ook nooit gebruikten.

Er waren stapavonden en festivals, koffie in steeds een nieuw café en lokaal gebrouwen speciaalbiertjes die we dronken alsof het pils was. Soms een etentje buiten de deur maar liever loom wat thuis laten bezorgen. Gewoon, omdat het kon.

Er was veel, en we konden alles, en dat was maar goed ook, want we werkten er hard genoeg voor. Als we al zorgen hadden, dan namen de overvloed en alle mogelijkheden die wel weg. We hadden het zo goed voor mekaar dat mogelijke verbeteringen enkel nog op minieme puntjes konden plaatsvinden. Soms vroeg ik me af wat het eigenlijk was wat ik nog probeerde te perfectioneren. Was ik dan niet gelukkig? Maar hoe vaker ik mezelf die vraag stelde, hoe meer ik de connectie begon te verliezen met wat het antwoord moest zijn.

Ik mocht trots zijn op mezelf want anderen waren het, dat wist ik. We waren goed bezig. Maar wat als het aan mij was om te bepalen wat *goed* inhield? Zou ik dan 's ochtends opstaan en nog steeds hetzelfde doen?

Soms was ik klaar met al het moeten. Dan wilde ik niks meer, niet van de wereld en niet van mezelf. Het knagende gevoel dat ik werd geleefd werd groter. Net als de optie om dat in te ruilen voor een leven dat zijn gangetje zou gaan, voor een simpel bestaan. Weg. Ruimte om te bedenken wat ik echt wilde, of in ieder geval om te kunnen zijn wie ik was, of een begin maken met dat worden. Tijd ook om meer dingen te doen die ik leuk vond en waar ik maar zelden aan toekwam. Momenten van rust gebruikte ik nauwelijks om bij te komen want ik moest dan bedenken wat ik nog *meer* moest doen. En als ik eenmaal was bijgekomen van de doordeweekse worsteling bleek de vrije tijd alweer op.

Wanneer ik de honden uitliet in het park kreeg ik soms de behoefte languit in het gras te gaan liggen. Op mijn rug, armen en benen gespreid, geen moer gevend om wat langslappende baasjes ervan vonden dat ik als enige in de berm lag,

zonder zon of picknickkleed. Soms gaf ik eraan toe en deed ik het gewoon.

Ik weet nog wel dat het me opviel dat we ineens weer naar gewone tv keken; reisprogramma's. Er was het populaire programma over mensen en hun zelfverkozen kluizenaarsbestaan op de meest afgelegen plekken in de wereld. Of de documentaireserie over jongeren die tijdens hun gedroomde wereldreis tragisch om het leven waren gekomen. Als ik het met iemand daarover had durfde ik niet te zeggen hoe jaloers ik eigenlijk was, op mensen die er niet eens meer waren. Zij hadden tenminste geleefd.

Rusteloosheid sijpelde ons leven binnen. Waarom was ik niet tevreden met mijn leven en waarvoor precies werkten we zo hard? Gedroeg ik me verwend? Wat moest ik doen? Wat kon ik doen? Wat als dit het was?

We hadden het zó goed voor elkaar, te goed, misschien. Is dat waarom je zin krijgt het roer volledig om te gooien? Alsof je alles uit het leven dat je leidt hebt gehaald en er nauwelijks meer uit te zuigen valt? Het klonk zo hebbertig. Terwijl: voor simpele tevredenheid had ik alles over. Ik wilde gewoon niet nog eens met mijn ogen knippen en opnieuw vijf jaar verder zijn. Ik kon me al zo slecht voor de geest halen in welk jaar fijne herinneringen hadden plaatsgevonden. Als het zo doorging zouden de kleuren alleen maar verder in elkaar overlopen. Ik mocht daar geen genoeg meer mee nemen. En hoezeer ik ook mijn best deed om rafelranden te vinden, op zoek naar wat eventueel te winnen viel, het lukte niet, mijn leven was te gepolijst. Alle hoekjes weggesleten door de stroom waarop ik meedreef.

Er moest iets gebeuren. Iets groots. Het voelde onontkoombaar. Ik wilde met mijn arm over tafel vegen en al het servies op de vloer horen kletteren. Iets doen wat weinig mensen durven en ikzelf al helemaal niet, iets wat misschien helemaal niet goed uitpakt. Mogelijk juist daarom.

Het roer om. Grote veranderingen lijken altijd plotseling te gebeuren, de drukte waaraan we proberen te ontsnappen beneemt ons dikwijls het zicht op alle kleine momenten die eraan voorafgaan. Misschien hadden we al eerder besloten dat we het anders zouden aanpakken. Misschien was het al begonnen toen ik als journalist voor mezelf ging werken en wel móést bedenken hoe ik me kon onderscheiden, want er waren zoveel anderen die er ook geld mee probeerden te verdienen. Misschien dat ik toen al besloot dat ik beter mezelf kon zijn, want dat lukte anderen sowieso niet, dus ik kon er maar beter zo goed mogelijk in worden.

Misschien was het begonnen toen ik me had afgevraagd *of* ik wel kinderen wilde, in plaats van wanneer.

Misschien was het begonnen toen ik ontdekte dat ik ook op vrouwen viel. Maar ik wilde ook bij Jeroen blijven want we hadden het veel te leuk samen en hij moedigde me nota bene aan in alle vrijheid te ontdekken waar ik benieuwd naar was. Meer dan eens vielen we allebei als een blok voor dezelfde vrouw, ook al merkte ik toen al dat de wereld niet zit te wachten op mensen die buiten de lijntjes kleuren, er is altijd maar plaats voor de naam van één partner. Eigenlijk testten we toen al de rekbaarheid uit van zo ongeveer alles wat we van de wereld hadden meegekregen, plaatsten we vraagte-

kens bij vanzelfsprekendheden. Trotseerden we ze.

Aan de andere kant, misschien was het nooit begonnen maar juist altijd al voorzichtig aanwezig geweest. Had ik me niet mijn hele leven al anders gevoeld? Het liefst was ik alleen, en veel vrienden heb ik nooit gehad. Het was zo snel te veel. Soms schaamde ik me daarvoor. Op die dagen vond ik het leven maar een matige bedoening. Wat deed ik niet goed? Of waren het de verwachtingen van de maatschappij waar iets verkeerd mee was en moest ik stoppen met daaraan te willen voldoen? Ik wilde keuzes maken waar ik blij van werd, niet omdat ze nou eenmaal gebruikelijk waren. Ik was er klaar mee om van anderen aan te nemen hoe je je bestaan zou moeten inrichten.

En toen brak die ene zonnige vrijdagmiddag eind juni aan, vol zomerse beloften. In de heldere lucht hing een aanstekelijke moed over te maken keuzes. Voor we het wisten viel er iets te vieren, namelijk dat we hadden bedacht ons huis en alles erin te verkopen en op pad te gaan in een bus. Die hadden we nog niet, maar dat was van later zorg. Het allerbelangrijkste was dat we niet op dit plan zouden terugkomen. Dingen zouden veranderen. Alles, eigenlijk. Het voelde juist en onverantwoordelijk tegelijk. Zo onvermijdelijk ook dat het bijna leek alsof iemand anders het voor me had bedacht. Misschien was dat ook zo, soms lijkt er een kracht van buitenaf nodig te zijn om de belangrijkste zaken in het leven in werking te zetten.

Vanwege een burn-out was Jeroen gestopt met zijn corporate baan. Ik verdiende als freelance journalist niet genoeg om onze manier van leven te kunnen betalen. In het laatste

jaar van zijn dienstverband had Jeroen nog een flinke bonus opgestreken, maar het geld waarvoor hij zich letterlijk de vernieling in had geholpen ging grotendeels op aan ordinaire vaste lasten. Hoe handig we ook wisten te jongleren met betaaldata, aan een betalingsachterstand ontkwamen we niet. Het had niet lang geduurd voor de bank opbelde met de melding dat het zo niet ging. Er moest iets gebeuren, vonden ze.

Als het daarbij was gebleven, waren we misschien wel nooit vertrokken. Maar aan de andere kant van het land was er nog een huis, ons allereerste huis. Veel te jong gekocht, precies zoals het hoorde, want huren was toch weggegooid geld? Inmiddels stond dat huis al zes jaar te koop. Het probleem was niet dat niemand het wilde hebben, we konden het gewoon niet verkopen voor de marktwaarde. We hadden het precies een jaar voor de crisis gekocht, op de top van de markt en ook wij hadden een tophypotheek afgesloten. Gingen we niet alleen maar méér verdienen? Geen probleem. Maar door de crisis was de waarde omlaaggetuimeld – en kwam er nooit meer bovenop of zelfs maar in de buurt. Gelukkig hadden we het kunnen verhuren. Dat werkte zo goed dat we soms zelfs vergaten dat we een dubbele hypotheekschuld op onze naam hadden staan. Tot die ene dag dat de bank belde. De toegestane termijn voor verhuur was verstreken. Als we geen dubbele woonlasten konden betalen moesten we de vraagprijs maar verder laten zakken, net zo ver tot we kopers zouden vinden.

‘Maar dan blijven we zitten met een restschuld van tienduizenden euro’s. Waar moeten we dat geld vandaan halen?’ vroeg ik beduusd.

‘Jullie wonen nu toch in Amsterdam?’ zei de man van de bank. ‘Dan zit er niks anders op dan beide huizen te verkopen.’ Hij voegde eraan toe dat als we dat niet snel deden, dat ongetwijfeld niet veel later per executie zou gebeuren.

Ik snapte het, het was logisch, maar ik kon het evengoed niet bevatten. We moesten hier weg. Mijn thuis, mijn veilige plek. Mijn leven. Weg.

Ik weet niet of we het anders hadden gedurfd, bijna alles opgeven wat we hadden. Misschien. Hoe dan ook begon zich een nieuwe werkelijkheid te vormen. Na een optimistische reken som ontdekten we dat met een beetje geluk de overwaarde van het appartement in de stad genoeg zou moeten zijn om de restschuld van het andere huis af te lossen en net genoeg over te houden voor de aanschaf van een busje. Hoe langer we erover nadachten, hoe beter deze oplossing leek. Op deze manier zouden we helemaal geen schulden hebben, geen hypotheek, niks meer. Dan waren we pas echt vrij. Dit kon niet anders dan het moment zijn waarop we zonder het te weten hadden gewacht. Ooit was nu. Weg van dit verziekte systeem waarbinnen je nauwelijks iets te zeggen hebt. Niet langer vinkjes zetten in de vorm van vakantie en leaseauto om aan onszelf of anderen te bewijzen dat we goed bezig waren.

Ik geloof niet dat we op dat moment doorhadden dat het betekende dat we echt alle schepen aan het verbranden waren. Wat ik wel wist was dat ik niets liever wilde dan dat mijn leven weer een wit vel zou zijn in plaats van een formulier waarop ik alleen triviale zaken mocht aankruisen. Er mocht geen huis meer zijn dat op ons wachtte, waarnaar we konden terugkeren zodra we klaar waren met dit avontuur. Precies